EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 28.10.2025
COM(2025) 656 final

2025/0333 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa na 24. zasedanju konference pogodbenic Konvencije o varstvu Sredozemskega morja pred onesnaženjem in njenih protokolov

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. PREDMET UREJANJA PREDLOGA

Ta predlog se nanaša na sklep o stališču, ki se v imenu Unije zastopa na 24. zasedanju pogodbenic Konvencije o varstvu Sredozemskega morja pred onesnaženjem (v nadaljnjem besedilu: Barcelonska konvencija) in njenih protokolov v zvezi z načrtovanim sprejetjem naslednjih sklepov:

- sklepa o spremembi prilog II in III k Protokolu o posebej zavarovanih območjih in biotski raznovrstnosti v Sredozemlju;
- sklepa o pregledu območij s seznama posebej zavarovanih območij, pomembnih za Sredozemlje (SPAMI), ter posodobitvi regionalnih akcijskih načrtov in strategij, sprejetih na podlagi Protokola o posebej zavarovanih območjih in biotski raznovrstnosti v Sredozemlju;
- sklepa o spremembi oblike poročanja za člene 6, 7, 11 in 15 Protokola za varstvo Sredozemskega morja pred onesnaževanjem iz virov in dejavnosti na kopnem;
- sklepa o posodobitvi poslovnika Odbora za skladnost z Barcelonsko konvencijo.

2. OZADJE PREDLOGA

2.1. Barcelonska konvencija in njena protokola o posebej zavarovanih območjih in biotski raznovrstnosti v Sredozemlju ter za varstvo Sredozemskega morja pred onesnaževanjem iz virov in dejavnosti na kopnem

Barcelonska konvencija s svojimi sedmimi protokoli je bila sprejeta v okviru akcijskega načrta za Sredozemlje in je glavni pravno zavezujoči večstranski okoljski sporazum za Sredozemsko morje.

Protokol o posebej zavarovanih območjih in biotski raznovrstnosti v Sredozemlju (v nadaljnjem besedilu: Protokol o posebej zavarovanih območjih in biotski raznovrstnosti) je pravni okvir Barcelonske konvencije, katerega cilj je ohranjanje morske in obalne biotske raznovrstnosti v sredozemski regiji.

Protokol za varstvo Sredozemskega morja pred onesnaževanjem iz virov in dejavnosti na kopnem (v nadaljnjem besedilu: Protokol o virih na kopnem) je pravni okvir Barcelonske konvencije, katerega cilj je sprejeti vse ustrezne ukrepe za preprečevanje, zmanjšanje in odpravljanje onesnaževanja iz rek, obalnih objektov, odplak ali katerih koli drugih virov in dejavnosti na kopnem ter boj proti onesnaževanju.

Evropska unija je pogodbenica Barcelonske konvencije in navedenih protokolov.

2.2. Zasedanje pogodbenic Barcelonske konvencije in njenih protokolov

Na zasedanju pogodbenic Barcelonske konvencije in njenih protokolov se srečujejo ministri in visoki uradniki, ki zastopajo vse pogodbenice Barcelonske konvencije in njenih protokolov.

V skladu s členom 18(2)(iii) Barcelonske konvencije lahko zasedanje pogodbenic po potrebi spremeni kateri koli protokol (v skladu s postopkom iz člena 23 Barcelonske konvencije).

Na podlagi člena 25 Barcelonske konvencije Evropska unija (v nadaljnjem besedilu: Unija) uveljavlja svojo pravico do glasovanja s številom glasov, ki je enako številu njenih držav

članic, ki so pogodbenice te konvencije in enega ali več protokolov. Unija ne uveljavlja svoje pravice do glasovanja, če jo uveljavljajo njene države članice, in obratno.

Na podlagi člena 22 Barcelonske konvencije se spremembe protokola sprejmejo s tričetrtinsko večino glasov pogodbenic zadevnega protokola.

2.3. Predvideni akt zasedanja pogodbenic Barcelonske konvencije in njenih protokolov

Na 24. zasedanju pogodbenic Barcelonske konvencije in njenih protokolov od 2. do 5. decembra 2025 naj bi se sprejelo več sklepov, vključno s sklepio spremembi prilog II in III k Protokolu o posebej zavarovanih območjih in biotski raznovrstnosti; o posodobitvi regionalnih akcijskih načrtov in strategij, sprejetih na podlagi istega protokola, vključno s potrditvijo strateškega akcijskega programa za ohranjanje biotske raznovrstnosti in trajnostno upravljanje naravnih virov v Sredozemlju po letu 2020 (SAPBIO); o reviziji oblike poročanja za Protokol o virih na kopnem ter posodobitvi poslovnika Odbora za skladnost z Barcelonsko konvencijo (v nadaljnjem besedilu: predvideni akti).

Namen prvega predvidenega akta je spremeniti prilogi II in III k Protokolu o posebej zavarovanih območjih in biotski raznovrstnosti, da se v Prilogo II, ki določa „seznam prizadetih ali ogroženih vrst“, vključijo tri vrste hrustančnic in šest vrst spužev ter da se iz Priloge III, ki določa „seznam vrst, katerih izkoriščanje je zakonsko urejeno“, štiri vrste hrustančnic prenesejo v Prilogo II k Protokolu.

Namen drugega predvidenega akta je, prvič, običajni redni in izredni pregled območij s seznama posebej zavarovanih območij, pomembnih za Sredozemlje, ter, drugič, posodobitev regionalnih akcijskih načrtov in strategij[1], sprejetih na podlagi Protokola o posebej zavarovanih območjih in biotski raznovrstnosti, ob upoštevanju strateškega akcijskega programa za ohranjanje biotske raznovrstnosti in trajnostno upravljanje naravnih virov v Sredozemlju za obdobje po letu 2020.

Namen tretjega predvidenega akta je revidirati obliko poročanja za člene 6, 7, 11 in 15 Protokola o virih na kopnem, ki je bila predhodno določena v skladu s členom 26 Barcelonske konvencije, saj je poročanje o izvajanju Konvencije in njenih protokolov obvezno. Nova oblika poročanja bo sprejeta na podlagi vrste regionalnih načrtov upravljanja, sprejetih na 22. oziroma 23. konferenci pogodbenic, ki sta potekali decembra 2021 oziroma decembra 2023[2].

Namen četrtega predvidenega akta je posodobiti poslovnik Odbora za skladnost z Barcelonsko konvencijo ter ga uskladiti z revidiranimi postopki in mehanizmi za skladnost na podlagi Barcelonske konvencije in njenih protokolov.

3. STALIŠČE, KI SE ZASTOPA V IMENU UNIJE

Unija je večkrat priznala potrebo po zaščiti morske biotske raznovrstnosti in ekosistemov v Sredozemskem morju, kar je trenutno zahteva v skladu z okvirno direktivo o morski strategiji (Direktiva 2008/56/ES).

---

[1] In sicer (i) akcijskega načrta za ohranjanje koralnih in drugih apnenčastih bioloških konkrecij v Sredozemskem morju, (ii) akcijskega načrta za ohranjanje sredozemskih morskih želv, (iii) akcijskega načrta za ohranjanje hrustančnic v Sredozemskem morju in (iv) regionalne strategije za ohranjanje medvedjice v Sredozemskem morju.

[2] In sicer sredozemskih regionalnih načrtov za 1) čiščenje komunalne odpadne vode, 2) ravnanje z blatom iz čistilnih naprav, 3) ravnanje z morskimi odpadki, 4) upravljanje kmetijstva, 5) upravljanje akvakulture in 6) upravljanje meteornih voda v mestih.

Spremembe prilog II in III k Protokolu o posebej zavarovanih območjih in biotski raznovrstnosti odražajo kritično stanje zadevnih vrst po skrbni analizi.

Posodobitev štirih regionalnih akcijskih načrtov za ohranjanje različnih vrst ali skupin vrst v Sredozemlju[3] je bila določena na 22. konferenci pogodbenic decembra 2021. Ocenjen je bil napredek pri izvajanju prejšnjih načrtov, po posvetovanjih pa so bile predlagane posodobitve akcijskih načrtov in časovni razpored za njihovo izvajanje.

Potrebna je predloga za poročanje o izvajanju novih regionalnih načrtov upravljanja, sprejetih na 22. oziroma 23. konferenci pogodbenic, ki sta potekali decembra 2021 oziroma decembra 2023. Predlaga se, da se ta predloga sprejme na 24. konferenci pogodbenic.

Pred 24. zasedanjem pogodbenic Barcelonske konvencije in njenih protokolov mora Unija sprejeti stališče o predvidenih aktih, saj bodo ti spremenili priloge k Protokolu o posebej zavarovanih območjih in biotski raznovrstnosti ter Protokolu o virih na kopnem. Poleg tega posodobljeni regionalni akcijski načrti izvajajo Protokol o posebej zavarovanih območjih in biotski raznovrstnosti.

Zato bodo navedene spremembe na podlagi člena 29 Barcelonske konvencije za Unijo zavezujoče. Ker bodo spremembe prilog posodobile zahteve o varstvu Sredozemskega morja ter s tem spremenile mednarodne zaveze in ambicije Unije za boljše varstvo morskega okolja, se predlaga, da Unija podpre sprejetje predvidenih aktov.

Posodobitev poslovnika Odbora za skladnost z Barcelonsko konvencijo ga usklajuje s „Postopki in mehanizmi za skladnost“, ki jih je 23. konferenca pogodbenic sprejela leta 2023[4], njihov cilj pa je izboljšati učinkovitost in delovanje Odbora za skladnost. Zato bi jih Unija morala podpreti.

Revidirana oblika poročanja za Protokol o virih na kopnem bo olajšala delo sekretariata Barcelonske konvencije in pogodbenic s standardizacijo informacij, ki jih je treba sporočiti, vključno z njeno strukturo. Zato bi jo Unija morala podpreti.

4. PRAVNA PODLAGA

4.1. Postopkovna pravna podlaga

4.1.1. Načela

Člen 218(9) Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: PDEU) ureja sklepe o določitvi „stališč, ki naj se v imenu Unije zastopajo v organu, ustanovljenem s sporazumom, kadar ta organ sprejema akte s pravnim učinkom, razen aktov o spremembah ali dopolnitvah institucionalnega okvira sporazuma“.

Pojem „akti s pravnim učinkom“ vključuje tudi akte, ki imajo pravni učinek zaradi pravil mednarodnega prava, ki veljajo za zadevni organ. Vključuje tudi instrumente, ki nimajo zavezujočega učinka v mednarodnem pravu, a lahko „odločilno vpliva[jo] na vsebino ureditve, ki jo [sprejme] zakonodajalec Unije“[5].

---

[3] In sicer koralnih in drugih apnenčastih bioloških konkrecij, morskih želv, hrustančnic in medvedjice.

[4] Sklep IG.26/1 o skladnosti in poročanju (https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/44714/23ig26_22_2601_eng.pdf).

[5] Sodba Sodišča z dne 7. oktobra 2014, Nemčija/Svet, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, točke 61 do 64.

4.1.2. Uporaba v obravnavanem primeru

Zasedanje pogodbenic Barcelonske konvencije in njenih protokolov je organ, ustanovljen s sporazumom, in sicer z Barcelonsko konvencijo.

Akti, k sprejetju katerih se poziva zasedanje pogodbenic Barcelonske konvencije in njenih protokolov, so akti s pravnim učinkom.

Kar zadeva prvi predvideni akt, bodo spremembe prilog k Protokolu o posebej zavarovanih območjih in biotski raznovrstnosti zavezujoče po mednarodnem pravu v skladu s členom 23(1) in (2) Barcelonske konvencije. Na podlagi člena 23(1) Barcelonske konvencije so priloge h Konvenciji in protokolom sestavni del Konvencije ali ustreznega protokola. Na podlagi člena 23(2) Barcelonske konvencije vsaka sprememba prilog k protokolu začne veljati in tako postane zavezujoča za pogodbenice, ki niso predložile uradnega obvestila v skladu s členom 23(2)(iv), po izteku roka iz te določbe.

Kar zadeva drugi predvideni akt, se ta sklep nanaša na običajni redni in izredni pregled območij s seznama posebej zavarovanih območij, pomembnih za Sredozemlje, ter posodobitev regionalnih akcijskih načrtov in strategij[6], sprejetih na podlagi Protokola o posebej zavarovanih območjih in biotski raznovrstnosti. Vključitev območij na seznam posebej zavarovanih območij, pomembnih za Sredozemlje, po členu 9(5) Protokola o posebej zavarovanih območjih in biotski raznovrstnosti zavezuje pogodbenice predlagateljice k izvajanju posebnih ukrepov varovanja in od pogodbenic zahteva, da spoštujejo uveljavljena pravila, kar daje sklepu pravne učinke v skladu s členom 218(9) PDEU. Poleg tega člen 12(1) Protokola o posebej zavarovanih območjih in biotski raznovrstnosti določa ukrepe sodelovanja za varstvo rastlinskih in živalskih vrst, navedenih v prilogah k Protokolu, pri čemer akcijski načrti in regionalne strategije služijo kot izvajanje teh obveznosti. Čeprav ti akcijski načrti in strategije, ki so jih soglasno sprejele vse pogodbenice Protokola o posebej zavarovanih območjih in biotski raznovrstnosti, niso pravno zavezujoči, so pomembni za razlago varovalnih obveznosti ter vključujejo postopke spremljanja in poročanja, zato imajo pravne učinke po mednarodnem pravu v skladu s členom 218(9) PDEU.

V zvezi s tretjim predvidenim aktom, ki se nanaša na revizijo oblik poročanja, določenih v skladu s členom 26 Barcelonske konvencije, člen 26(2) Barcelonske konvencije določa, da se „[p]oročila [...] predložijo v taki obliki in časovnih presledkih, ki jih določijo zasedanja pogodbenic“. Besedilo „se predložijo v taki obliki“ pomeni obveznost pogodbenic, da poročajo v obliki, določeni na zasedanju pogodbenic, zato je oblika poročanja, določena na zasedanju pogodbenic Barcelonske konvencije in njenih protokolov, za pogodbenice pravno zavezujoča na podlagi člena 26(2) Konvencije.

Kar zadeva četrti predvideni akt, Odbor za skladnost z določbami Barcelonske konvencije in njenih protokolov izdaja razlage določb Konvencije in njenih protokolov. Glede na to, da lahko priporočila Odbora za skladnost tako vplivajo na razlago ustreznih določb Konvencije, lahko odločilno vplivajo na vsebino prava Unije. To pomeni, da imajo priporočila Odbora za skladnost pravne učinke v smislu člena 218(9) PDEU. Te spremembe poslovnika Odbora za skladnost imajo torej pravne učinke v smislu člena 218(9) PDEU, ker vplivajo na postopek odločanja mednarodnega organa, ki je pristojen za sprejemanje odločitev s pravnim učinkom.

Predvideni akti ne dopolnjujejo ali spreminjajo institucionalnega okvira Sporazuma.

---

[6] In sicer (i) akcijskega načrta za ohranjanje koralnih in drugih apnenčastih bioloških konkrecij v Sredozemskem morju, (ii) akcijskega načrta za ohranjanje sredozemskih morskih želv, (iii) akcijskega načrta za ohranjanje hrustančnic v Sredozemskem morju in (iv) regionalne strategije za ohranjanje medvedjice v Sredozemskem morju.

Postopkovna pravna podlaga za predlagani sklep je zato člen 218(9) PDEU.

4.2. Materialna pravna podlaga

4.2.1. Načela

Materialna pravna podlaga za sklep po členu 218(9) PDEU je odvisna predvsem od cilja in vsebine predvidenega akta, glede katerega naj bi se v imenu Unije zastopalo stališče. Če ima predvideni akt dva cilja ali elementa in je eden od teh ciljev ali elementov glavni, drugi pa postranski, mora sklep po členu 218(9) PDEU temeljiti na samo eni materialni pravni podlagi, in sicer na tisti, ki se zahteva za glavni ali prevladujoči cilj ali element.

4.2.2. Uporaba v obravnavanem primeru

Glavni cilj in vsebina predvidenih aktov se nanašata na varstvo okolja.

Materialna pravna podlaga za predlagani sklep je zato člen 192(1) PDEU.

4.3. Zaključek

Pravna podlaga za predlagani sklep bi moral biti člen 192(1) PDEU v povezavi s členom 218(9) PDEU.

2025/0333 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa na 24. zasedanju konference pogodbenic Konvencije o varstvu Sredozemskega morja pred onesnaženjem in njenih protokolov

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 192(1) v povezavi s členom 218(9) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Konvencijo o varstvu Sredozemskega morja pred onesnaženjem, ki je bila pozneje preimenovana v Konvencijo za varstvo morskega okolja in obalnega območja Sredozemlja (v nadaljnjem besedilu: Barcelonska konvencija), je Unija sklenila s Sklepom Sveta 77/585/EGS[7] z dne 25. julija 1977, veljati pa je začela 12. februarja 1978.

(2) Protokol o posebej zavarovanih območjih in biotski raznovrstnosti v Sredozemlju (v nadaljnjem besedilu: Protokol o posebej zavarovanih območjih in biotski raznovrstnosti) in njegove priloge je Unija sklenila s Sklepom Sveta 1999/800/ES[8], veljati pa je začel 12. decembra 1999. Protokol za varstvo Sredozemskega morja pred onesnaževanjem s kopnega in njegove priloge (v nadaljnjem besedilu: Protokol o virih na kopnem) je Unija sklenila s Sklepom Sveta 1999/801/ES[9], veljati pa je začel 11. maja 2008.

(3) Na podlagi člena 18(2), točka (iii), Barcelonske konvencije se lahko na zasedanju pogodbenic Barcelonske konvencije in njenih protokolov (v nadaljnjem besedilu: zasedanje pogodbenic) sprejmejo spremembe prilog k protokolom h Konvenciji.

(4) Na podlagi člena 10 Barcelonske konvencije v povezavi s členi 4, 5, 6, 8, 9, 11 in 12 Protokola o posebej zavarovanih območjih in biotski raznovrstnosti se lahko na zasedanju pogodbenic sprejmejo sklepi o regionalnih akcijskih načrtih in strategijah v okviru navedenega protokola.

(5) Na podlagi člena 26(2) Barcelonske konvencije se lahko na zasedanju pogodbenic določi oblika, v kateri pogodbenice organizaciji predložijo poročila.

(6) Na podlagi členov 18 in 27 Barcelonske konvencije v povezavi s Sklepom IG 17/2 zasedanja pogodbenic o postopkih in mehanizmih za skladnost na podlagi Barcelonske

[7] UL L 240, 19.9.1977.

[8] Sklep Sveta 1999/800/ES z dne 22. oktobra 1999 (UL L 322, 14.12.1999, str. 1).

[9] Sklep Sveta 1999/801/ES z dne 22. oktobra 1999 (UL L 322, 14.12.1999, str. 18).

konvencije in njenih protokolov, kakor so bili spremenjeni, lahko zasedanje pogodbenic sprejme poslovnik Odbora za skladnost.

(7) Na zasedanju pogodbenic Barcelonske konvencije in njenih protokolov naj bi se na štiriindvajsetem zasedanju, ki bo potekalo od 2. do 5. decembra 2025, sprejeli spremembe prilog II in III k Protokolu o posebej zavarovanih območjih in biotski raznovrstnosti, posodobljeni regionalni akcijski načrti in strategije, pripravljeni v skladu s Protokolom o posebej zavarovanih območjih in biotski raznovrstnosti, ter revidirana oblika poročanja za izvajanje Protokola o virih na kopnem in posodobljen poslovnik Odbora za skladnost.

(8) Predvideni akti zasedanja pogodbenic bodo imeli pravni učinek.

(9) Zato je treba določiti stališče, ki naj se v imenu Unije zastopa na zasedanju pogodbenic.

(10) Ker bodo predvidene spremembe prilog posodobile zahteve o varstvu Sredozemskega morja, vplivale na mednarodne zaveze Unije in izboljšale varstvo okolja, se predlaga, da Unija podpre sprejetje ustreznega sklepa o Barcelonski konvenciji.

(11) Ker bodo posodobljeni regionalni akcijski načrti in strategije, sprejeti v okviru Protokola o posebej zavarovanih območjih in biotski raznovrstnosti, izvajali protokol z boljšim varstvom morskega okolja in podpirali izvajanje politike Unije v Sredozemskem morju, se predlaga, da Unija podpre sprejetje ustreznega sklepa o Barcelonski konvenciji.

(12) Ker bo revidirana oblika poročanja iz Protokola o virih na kopnem olajšala delo sekretariata Barcelonske konvencije in pogodbenic s poenostavitvijo in standardizacijo informacij, ki jih je treba sporočiti, vključno z njeno strukturo, se predlaga, da Unija podpre sprejetje ustreznega sklepa o Barcelonski konvenciji.

(13) Ker je namen posodobljenega poslovnika Odbora za skladnost z Barcelonsko konvencijo njegova uskladitev s postopki in mehanizmi za skladnost, sprejetimi na 23. konferenci pogodbenic leta 2023, njihov cilj pa je izboljšati učinkovitost in delovanje Odbora za skladnost, se predlaga, da Unija podpre sprejetje ustreznega sklepa o Barcelonski konvenciji –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Stališče, ki se v imenu Unije zastopa na 24. zasedanju pogodbenic Barcelonske konvencije in njenih protokolov (2.–5. december 2025), je, da se podpre sprejetje naslednjih ukrepov:

(a) spremembe prilog II in III k Protokolu o posebej zavarovanih območjih in biotski raznovrstnosti;

(b) posodobljeni regionalni akcijski načrti in strategije, pripravljeni v okviru Protokola o posebej zavarovanih območjih in biotski raznovrstnosti, ter pregled območij, vključenih na seznam posebej zavarovanih območij, pomembnih za Sredozemlje;

(c) revidirana oblika poročanja za izvajanje Protokola za varstvo Sredozemskega morja pred onesnaževanjem iz virov in dejavnosti na kopnem;

(d) posodobljen poslovnik Odbora za skladnost z Barcelonsko konvencijo.

Člen 2

Dogovor o manjših tehničnih spremembah stališča iz člena 1 je mogoč in zanj ni potreben dodaten sklep Sveta.

Člen 3

Ta sklep začne veljati na dan sprejetja.

V Bruslju,

Za Svet
predsednik/predsednica